

03.05.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**3 Mayıs 2023
Çarşamba**

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

3 Mayıs 2023 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

— Olağanüstü Hal Kapsamında Yargı Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 145)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Cezanın Kaldırılması ile İlgili Kararlar (Karar Sayısı: 7216, 7217, 7218, 7219)
- Depremden Zarar Gören İllerde Deniz ve İç Sularda Avcılık Yapan Balıkçıların Desteklenmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7220)
- Depremden Zarar Gören Su Ürünleri Yetiştiricilik İşletmelerinin Desteklenmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7221)
- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Bazı Mal ve Hizmetlerden Ücretsiz veya İndirimli Olarak Faydalanacakların Tespitine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7222)
- Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Bağlı Ortaklıklarının 2023 Yılına Ait Genel Yatırım ve Finansman Programında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7223)

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2023/257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264)

YÖNETMELİK

— Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Türk Gıda Kodeksi Zeytinyağı ve Pirina Yağı Tebliği (Tebliğ No: 2017/26)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2023/26)
- İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: İhracat 2006/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2023/7)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 26/1/2023 Tarihli ve 2021/30753 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 26/1/2023 Tarihli ve 2021/32082 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 15/2/2023 Tarihli ve 2021/30714 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 11/1/2023 Tarihli ve 2019/39236 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 12/1/2023 Tarihli ve 2020/2316 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 1/2/2023 Tarihli ve 2020/1066 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 1/3/2023 Tarihli ve 2017/26835 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 2/3/2023 Tarihli ve 2019/19455 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

— Yargıtay 3. Hukuk Dairesine Ait Karar

Et ve Süt Kurumu kasaplara da kırmızı et tedarik edecek

Et ve Süt Kurumu (ESK) ile Türkiye Kasaplar Federasyonu arasında imzalanan protokolle, kasaplara uygun fiyatlı kırmızı et satılacak.

ESK'nin internet sitesinde yer alan açıklamaya göre, Kurum, tüketiciyi korumaya yönelik tedbirler kapsamında kasap esnafına da kırmızı et tedarik edecek.

ESK Genel Müdürü Mustafa Kayhan ile Türkiye Kasaplar Federasyonu Genel Başkanı Osman Yardımcı'nın imza attıkları protokol kapsamında, federasyona üye kasap esnafına et tedarik edilecek, daha fazla tüketiciye uygun fiyattan kırmızı et satışı sağlanacak.

Açıklamada görüşlerine yer verilen Kayhan, kırmızı et fiyatlarındaki yükselişi durdurmak ve arz açığından kaynaklı spekülasyon hareketleri önlemek için çalıştıklarını belirterek, "Kırmızı et fiyatını dengelemek için tedbirler almaya devam edeceğiz." ifadesini kullandı.

Başvuru yapılacak

Türkiye Kasaplar Federasyonundan yapılan yazılı açıklamaya göre de ESK tarafından ithal edilen karkas etler ile canlı kesimlik hayvanlardan elde edilen karkas etler, federasyona üye kasaplara, kurumun uygun görmesi halinde kombina, kesimhane, depo gibi yerlerde satılacak. Başvurular, federasyona üye kasaplar ile faal kasaplar tarafından ESK'nin ilgili kombina müdürlüklerine yapılabilecek. Müdürlükler tarafından belirlenecek günlerde, iş yerinin ithalat ve stok durumunun müsait olması halinde siparişler karşılanabilecek.

03.05.2023

Türkiye Kasaplar Federasyonu Başkanı Yardımcı, "Daha geniş kitlelere ulaşarak nihai tüketiciye hızlı ve daha uygun fiyatlı et ürünlerinin temin edilebilmesini amaçladığımız bu protokolle, özellikle büyükşehirlerde karkas etlerin yüksek maliyetlerle tüketiciye ulaşması durumunu çözmeyi amaçladık. Maliyetlerin düşürülmesi ve satışlara hız kazandırmak, piyasadaki dengesiz fiyatları da düzenleyecektir." değerlendirmesinde bulundu.

ESK, daha önce de İstanbul ve Ankara'daki perakende dernekleriyle protokol imzalayarak, bu derneklere üye marketlere indirimli kırmızı et sağlamıştı. ESK, Tarım Kredi Marketlere de indirimli et temin ediyor.

Bakan Kirişci'den et fiyatlarına ilişkin açıklama

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, et fiyatlarının gerilediğini, ileri gidişin söz konusu olmadığını belirterek, "Kasap reyonu olan marketlerde biz fiyat garantili ürün verdik. İstanbul'da başladık. Başarılı olduğunu gördüğümüzde Ankara'da da uyguluyoruz." dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, NTV'de gıda fiyatlarına ilişkin açıklamalarda bulundu.

Hububatta rekolte beklentilerine ilişkin Kirişci, "Ölçümlerimiz hala devam ediyor. Önceki yıla göre rekolte yüzde 8'lik bir artış beklentisi var. Türkiye'de kendimize yeterlilik noktasında iyi durumdayız." dedi. Bakan Kirişci, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin hububat için de bu yıl devrede olacağını kaydetti.

Deprem bölgesinde bitkisel üretim tarafında herhangi bir sorun olmadığını da belirten Kirişci, "O bölgede 8 bin 200 büyükbaş hayvanımız telef oldu. 1,4 milyar liralık ilave yem desteği verdik. Destekleri nakdi olarak ödedik. Bizim tarımsal desteklerimiz 57,6 milyar liraya geldi. Bu desteklerin 32 milyardan fazlasını üreticilere verdik." diye konuştu.

"Soğan arzında sorun yok"

Türkiye'nin soğan arzıyla ilgili sorununun bulunmadığını kaydeden Bakan Kirişci, "Şu anda Adana halini arayacak olsanız soğan fiyatlarının 11-12 liralara geldiğini duyabiliriz. Tarım ürünleri üzerinden spekülasyon davranışlar karşılık buluyor. Patates

03.05.2023

için de aynı şekilde, üretim fazlamız var. Buradan ilerisi artık Ticaret Bakanlığımızı ilgilendirdiği için bakanlık olarak görev alanımızın dışına çıkmış oluyor."

"Et fiyatları geriliyor"

Kırmızı et fiyatlarındaki artışla ilgili değerlendirme yapan Bakan Kirişçi şunları kaydetti: "Et fiyatları geriliyor, ileri gidiş söz konusu değil. Kasap reyonu olan marketlerde biz fiyat garantili ürün verdik. İstanbul'da başladık. Başarılı olduğunu gördüğümüzde Ankara'da da uyguluyoruz. Kıymayı 190 liradan satmaları karşılığında marketlere ürün veriyoruz. Et Süt Kurumu'nun durması gereken yer regülasyon."

Tavuk eti “ihracı kayda bağı mallar listesine” eklendi

Ticaret Bakanlığı, kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatlarını “ihracı kayda bağı mallar listesine” ekledi.

Son dönemde fiyatı artan gıda ürünlerinin ihracatına yönelik getirilen kısıtlama kararları çokca tartışılırken, şimdi de tavuk eti fiyatlarındaki artışa paralel olarak ihracatına kısıtlama getirilip getirilmeyeceği gündeme geldi.

Ticaret Bakanlığı, kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatlarını “ihracı kayda bağı mallar listesine” ekledi.

Karar, bugünkü Resmi Gazete'de yayınlandı.

Son dönemde fiyatı artan gıda ürünlerine yönelik ihracat kısıtlama hamlesi şimdi de tavuk ve hindi eti ile yenilen sakatatları için masada.

TEBLİĞ

Ticaret Bakanlığından:

İHRACI KAYDA BAĞLI MALLARA İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: İHRACAT 2006/7)'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (İHRACAT: 2023/7)

MADDE 1- 6/6/2006 tarihli ve 26190 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: İhracat 2006/7)'in ekinde yer alan İhracı Kayda Bağlı Mallar Listesine 70 inci sıra olarak aşağıdaki madde eklenmiştir.

“70- Kümes Hayvanlarının Etleri ve Yenilen Sakatata (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş) (GTP: 0207)”

MADDE 2- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Sencer Solakoğlu uyardı: Et fiyatları daha da artacak!

Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD) Genel Başkanı Sencer Solakoğlu, et krizinin giderek büyüdüğüne dikkat çekti.

Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD) Genel Başkanı Sencer Solakoğlu, turizm sezonunun yaklaşmasıyla birlikte sektörün çıkmaza girdiğini ve fiyatların orantısız şekilde yükseleceği uyarısında bulundu. Solakoğlu, sektörün büyük bir çıkmaza girdiğini ve yeni hükümetin kucağında bir saatli bomba bırakıldığını belirtti.

Solakoğlu, et ve süt fiyatlarındaki artışın sebebini açıklarken, “Anaç hayvan süt veren inektir. Süt para etmediği için daha gaddarca ve normalin ötesinde kesime gidiyor. 4 yıldır süt fiyatları üzerinde yapılan baskı nedeniyle süt inekçiliğinden para kazanılmaması ineklerin gebe bırakılmayıp kesime gönderilmesine sebep oldu. 2022 yılında özellikle darbe çok ağır oldu. Artık bir süt üreticisi ürettiği her 1 litre süttten 2 liraya yakın zarar eder duruma geldi. Köylerde hayvan mevcudu çok düştü. Hem dişi hem besilik hayvan girişi minimuma indi. Üretici etten de zarar ettiği için büyük endüstriyel işletmeler de aile çiftlikleri de artık yavru alıp beslememeye başladı. Büyük işletmelerde damların kullanılma kapasitesi yüzde 25'lere, aile işletmelerinde yüzde 50'nin altına düştü. Artık mezbahalar hayvan bulamaz oldular” dedi.

Solakoğlu, “Et fiyatı çok yüksek seyrediyor. Geçen yıl düşük seyretmesine rağmen inekler kesildi. Şimdi et fiyatları yüksek seyrediyor yine kesiliyor. Artık son kalan inekler, damızlıklar kesiliyor. Bu yine peşinde yeni bir et krizini tetikleyecek. Bunun

03.05.2023

telafisi de mümkün değil” diye konuştu. Solakoğlu, şu anda Türkiye’de damızlık ve kasaplık hayvan bulmanın zorlaştığına işaret ederek, et ithalatında 500 bin hayvan için iktidarın düğmeye bastığını ve Türkiye’nin bulması gereken finansmanın 600 milyon dolar olduğunu belirtti. Solakoğlu, ithal edilen hayvanların damızlık ve kasaplık hayvanların yerini alması için 1.5-2 milyar dolarlık acil döviz ihtiyaı ortaya çıkaracağına dikkat çekti.

Solakoğlu, “Süt fiyatlarına çok ciddi ve acil zam yapılmadığı takdirde et fiyatları hızlı şekilde artacak.şu anda kıymanın kilosu 360-380 liralarda bu en geç haziran temmuz ayı içinde 450-480 lirayı görecek ilk aşamada. Kolay kolay da düşmeyecektir.” ifadelerini kullandı.

Nisan'da dış ticaret açığı %43.9 arttı

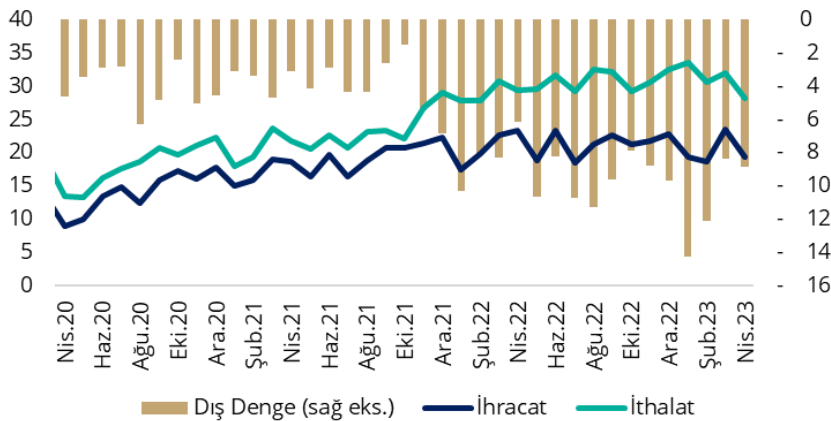
Ticaret Bakanlığı tarafından yayınlanan geçici verilere göre, 2023 yılı Nisan ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre %17.2 azalarak 19.32 milyar dolara, ithalat ise %4.5 oranında azalarak 28.16 milyar dolara geriledi. Bu aynı zamanda son 14 ayın en düşük ithalat rakamı oldu. Böylece geçen yılın Nisan ayında 6.15 milyar dolar olan dış ticaret açığı %43.9 artış gösteri.

Ali Orhan YALÇINKAYA

Ticaret Bakanlığı'nın yayımladığı geçici verilere göre 2023 yılı Nisan ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 17.2 oranında azalarak 19.32 milyar dolara, ithalat yüzde 4.5 oranında azalarak 28.16 milyar dolara geriledi. Bu aynı zamanda son 14 ayın en düşük ithalat rakamı. Böylece geçtiğimiz yılın Nisan ayında 6.15 milyar TL olan dış ticaret açığı yüzde 43.9 artarak 8.85 milyar dolara yükselirken, ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 79.2'den yüzde 68.6'ya geriledi.

Dış Ticaret (milyar USD)

Ramazan Bayramı nedeniyle, çalışılan iş günü sayısının geçtiğimiz yıla göre 3 gün azalmış olması Nisan'da dış ticaret hacmindeki gerilemede belirleyici olmuştur. Buna rağmen gün sayısına ilişkin düzeltme yapıldığı durumda dahi ihracatın geçtiğimiz yılın aynı ayına göre yüzde 3.4 daraldığı görülüyor.

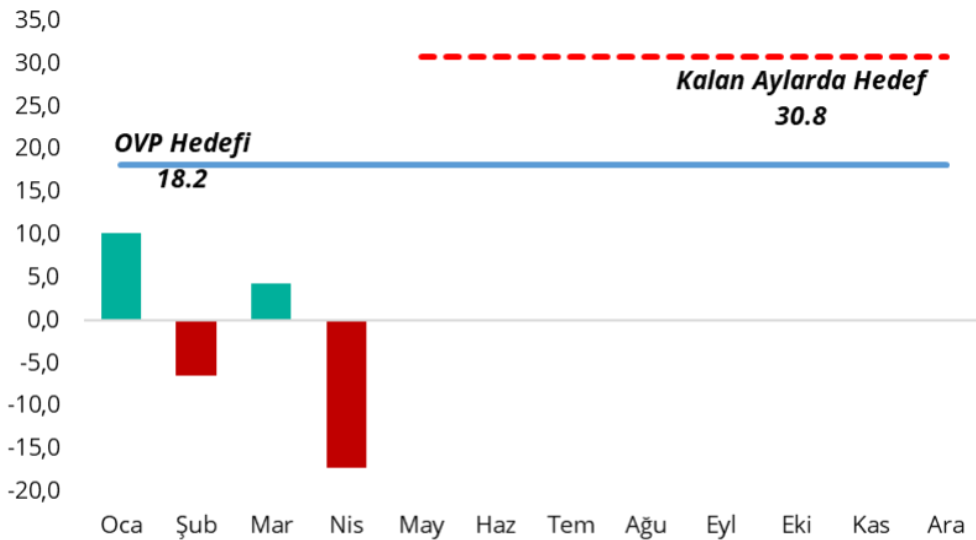
Geçtiğimiz yılın Ocak-Nisan dönemine göre ihracat yüzde 3.0 azalarak 80.87 milyar dolara gerilerken, ithalat yüzde 7.2 artarak 124.41 milyar dolara yükseldi. Dış ticaret açığı ise söz konusu dönemde yüzde 33.2 artarak 32.68 milyardan 43.54 milyar dolara yükseldi.

12 aylık birikimli olarak ise bir önceki yılın Nisan ayına göre ihracat yüzde 4.9 oranında artışla 251.67 milyar dolar, ithalat yüzde 22.1 oranında artışla 372.04 milyar dolar oldu.

Mart'ta 117.67 milyar dolar olan yıllık dış ticaret açığı da Nisan'da 120.37 milyar dolara yükseldi. Bir önceki ay yüzde 0.4 artışa hızlanan ihracat Nisan'da yüzde 1.6 daralmaya döndü. Benzer şekilde yüzde 0.3 artış kaydeden ithalatın artış hızı da yüzde 0.4 daralma kaydetti.

OVP'ye göre 2023 yılında ihracatın bir önceki yıla göre yüzde 18.2 oranında artarak 265 milyar dolar düzeyinde olacağı beklenmekteydi. İlk dört aydaki gerçekleştirmeler yılın kalan 8 ayında hedefin tutturulabilmesi için aylık ihracat artışının yüzde 30.8 olması gerektiği anlamına geliyor.

2023 İhracat Artışı (yıllık, %)

Yatırım malı ithalatı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 21.8 artışa yavaşlarken, ara malı ithalatının yüzde 14.3 daraldığını görmekteyiz. Tüketim malı ithalatı ise Nisan ayında yüzde 67.1 artış kaydetti.

Fasillara göre dış ticaretin detaylarından net enerji ithalatının Nisan ayında 3.88 milyar dolar olduğunu görmekteyiz. Bu durumda net enerji dışı denge aylıkta 4.98 milyar dolar açığa (bir önceki ay 3.75 milyar dolar) yükseldi. Net altın ticaretinin ise 1.11 milyar dolar açık verdiğini hesaplamaktayım. Bu durumda bir önceki ay 27.41 milyar düzeyinde olan birikimli net altın ticaret açığı 28.09 milyara yükselecek. Böylece Nisan ayında çekirdek denge (enerji ve altın hariç) aylıkta 3.86 milyar dolar açığa (bir önceki ay 2.49 milyar dolar), yıllıkta ise açık 18.62 milyara açık seviyesine (bir önceki ay 14.17 milyar dolar) yükselecek.

Önümüzdeki döneme ilişkin olarak Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE) alt detaylarında gelecek üç aya yönelik değerlendirmelerde ihracat sipariş miktarında artış bekleyenler lehine olan seyrin bir önceki aya göre güçlendiğini görmüştük.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksinde (PMI) ise toplam yeni siparişler ve ihracat üst üste ikinci ay artış kaydederek Nisan'da ivme kazanmıştı.

Mart ayı dış ticaret rakamları cari dengenin 2.0 milyar dolar açık vereceğine işaret etmiş ve 12 aylık birikimli açığın da 51.8 milyar dolar düzeyine gerileyeceğini düşündürmüştü. Nisan ayı geçici dış ticaret rakamları ise cari açığın 2.4 milyar düzeyinde olacağını ima ediyor. Bu durumda cari dengenin Nisan'da 51.7 milyar dolar ile yataya yakın seyredeceğini bekleyebiliriz.

Hazine iki ihalede 22,7 milyar lira borçlandı

Hazine ve Maliye Bakanlığı, bugün düzenlediği 2 tahvil ihalesinde 22 milyar 668,8 milyon lira borçlanmaya gitti.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ilk ihalede, 5 yıl (1764 gün) vadeli, 3 ayda (91 gün) bir kupon ödemeli TLREF'e endeksli devlet tahvilini yeniden ihraç etti. İhalede dönemsel faiz yüzde 3,49 oldu.

Nominal teklifin 15 milyar 483,8 milyon lirayı bulduğu ihalede, nominal satış 8 milyar 862,5 milyon lira, net satış 8 milyar 101,6 milyon lira olarak gerçekleşti.

Kamudan teklif gelmeyen ihalede, piyasa yapımcılarından 12 milyar 282 milyon liralık teklif alındı ve bu kesime 8 milyar 600 milyon liralık satış yapıldı.

İkinci ihalede ise 9 yıl (3451 gün) vadeli, 6 ayda bir yüzde 5,20 kupon ödemeli, sabit kuponlu devlet tahvilinin yeniden ihracı gerçekleştirildi.

İhalede basit faiz yüzde 13,04, bileşik faiz yüzde 13,46 oldu.

Nominal teklifin 5 milyar 520 milyon lirayı bulduğu ihalede, nominal satış 3 milyar 157 milyon lira, net satış 2 milyar 717,2 milyon lira olarak gerçekleşti.

Kamudan gelen 2 milyar liralık teklifin tamamının karşılandığı ihalede, piyasa yapımcılarından 1 milyar 803 milyon liralık teklif alındı ve bu kesime 1 milyar 250 milyon liralık satış yapıldı.

Hazine böylece, iki ihalede toplam 22 milyar 668,8 milyon lira borçlandı.

Nebati: Yüksek faiz ortamındaki kısa vadeli sermaye girişleri yapısal sorunları derinleştirdi

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, tek başına faizi odağına alan para politikalarının Türkiye'nin yapısal sorunlarına çözüm üretemediğini belirterek, "Tam aksine yüksek faiz ortamında yaşanan kısa vadeli sermaye girişleri, yapısal sorunların daha da derinleşmesine yol açmıştır." dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Mersin İş Dünyası Buluşması'nda, ekonomiye ilişkin açıklamalarda bulundu.

Türkiye'nin geçmişte kronik hale gelen bütçe açığı sorununa son verdiklerini belirten Nebati, "Kamu borç stokunu önemli ölçüde azaltırken sosyal güvenlik sisteminde önemli reformları hayata geçirdik ve mali sürdürülebilirliği tesis ettik. Yaptığımız düzenlemelerle, bankacılık sektörünün finansman sağlama işlevini sağlıklı bir şekilde yerine getirmesine imkan tanırken, sermaye yapısını güçlendirdik ve aktif kalitesini de iyileştirdik." diye konuştu. Nebati, kişi başına geliri de üst-orta gelir grubuna yükseltmeyi başardıklarını söyledi.

Türkiye ekonomisinin şoklara karşı önemli ölçüde dayanıklılık kazandığını aktaran Nebati, şunları kaydetti: "Yaşadıklarımız bize açık ve net bir şekilde göstermiştir ki tek başına faizi odağına alan para politikaları, ülkemizin yapısal sorunlarımıza çözüm üretememiştir. Tam aksine yüksek faiz ortamında yaşanan kısa vadeli sermaye

girişleri, yapısal sorunların daha da derinleşmesine yol açmıştır. Bu nedenle, ülkemizin iç dinamiklerini dikkate alarak yeni bir yol haritası çizmemiz, yeni bir politika seti belirlememiz elzem hale gelmişti. Özellikle son yıllarda küresel salgın ve jeopolitik sorunlar başta olmak üzere üst üste gelen çoklu küresel krizler, tüm dünyada hızlı ve kökten bir değişim ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bölgeselleşme, kendi kendine yetebilme gibi kavramların ön plana çıktığı bu yeni dönemde, gelişmiş ekonomiler tarafından 'tek doğru' gibi lanse edilen, ezbere uygulanan konvansiyonel yöntem ve reçetelerin gelişmekte olan ekonomiler için yetersiz kaldığı aşikardır."

Türkiye Ekonomi Modeli kapsamındaki politikaların başarısının, büyümede, istihdamda, ihracatta ve turizmde elde edilen iyi sonuçlarla tescillendiğini vurgulayan Nebati, Türkiye'nin 2022'de yüzde 5,6 ile dünyada en hızlı büyüme performansı sergileyen ülkelerden biri olduğuna dikkati çekti.

"Küresel ihracattaki payını artıran bir Türkiye var"

Bakan Nebati, ekonomik aktivitedeki iyileşmeye iş gücü piyasasının da eşlik ettiğini anlatarak, şöyle konuştu: "İstihdam, salgının en şiddetli dönemine kıyasla yaklaşık 6,5 milyon kişi artarak 2023 yılı şubat ayı itibarıyla toplam 31,5 milyon kişiye ulaşmış, küresel tedarik zincirlerinde yaşanan sorunları da avantaja çevirmeyi başaran bir ülkemiz var. İhracatını 255 milyar doların üzerine yükseltirken, küresel ihracattaki payını da artıran bir Türkiye var. Diğer birçok ülke, turizmde halen salgın kaynaklı yaralarını sarma aşamasındayken, biz 2022'de 51,4 milyon ziyaretçi ve 46,3 milyar dolarlık turizm geliriyle rekor kırdık. Üstelik tüm bu başarılar, küresel ekonominin oldukça zorlu bir süreçten geçtiği bir dönemde elde edilmiştir. Bilinmelidir ki bu zor dönemde kaydetmeyi başardığımız tüm bu somut başarı ve kazanımlar, bugüne değin salt siyasi veya iktisadi çıkar kaygılarıyla karamsar tablolar çizmek dışında hiçbir şey yapmayanları nasıl ki hep boşa çıkarttıysa, bundan sonra da asla farklı olmayacaktır."

"Selektif kredi yaklaşımımızı da güçlendireceğiz"

Bugünün Türkiye'sinin, yarına inançla ilerleyen, Türkiye Yüzyılı'nı inşa etmeye, yarına yön vermeye kararlı insanların ülkesi olduğunu belirten Nebati, şu ifadeleri kullandı: "Türkiye Yüzyılı'nda da siyasi ve ekonomik istikrarla birlikte güven içinde kapsayıcı, dengeli, sürdürülebilir ve güçlü büyümeye devam edeceğiz. Yatırımların hizmetler ve inşaattan ziyade yüksek katma değer ve teknoloji odaklı sanayi sektörleri ile turizm gibi üretken alanlara yönelmesini desteklemeye devam edecek. Kredi Garanti Fonu kapsamındaki selektif kredi yaklaşımımızı da güçlendireceğiz. Kapsayıcı ve dengeli büyümeden halkımızın tüm kesimlerinin yararlanabilmesi için sosyal refahı esas alan, istihdam dostu politikalar önceliğimiz devam edecektir. Son dönemde tarihimizin en yüksek seviyesine ulaşan istihdam piyasamızda daha fazla ve daha nitelikli iş imkanları oluşturacağız. İş gücü piyasasının yeşil ekonomi, döngüsel ve dijital ekonomi ile iklim değişikliği sebepli dönüşümlere hızla adapte olmasını sağlayacağız. Ortaya çıkan beceri ihtiyaçlarını hızlıca karşılayarak yeni istihdam fırsatları oluşturacağız. Kadınların ve gençlerin iş gücüne katılımında gelişmiş ülkeler

seviyesini önce yakalayıp sonra da aşarak büyüme potansiyelimizi istikrarlı şekilde artıracamız."

"Türk lirasına güveni artıran politikalar uygulayacağız"

Nebati, Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Eylem Planı'nı kararlılıkla uygulayacaklarını vurgulayarak, "Halkımızın refahının artması, sosyal adalet ve gelir dağılımının iyileşmesi için enflasyonda kalıcı düşüşün sağlanması, Türkiye Yüzyılı'nda vazgeçilmez hedefimiz olacaktır. Fiyat istikrarını temin ederek kaynakların verimli alanlarda kullanılmasını, sürdürülebilir büyümeyi ve ekonomik refahı destekleyeceğiz. Bu çerçevede finansal istikrarı güçlendiren, Türk lirasına güveni artıran politikalar uygulayacağız. Ayrıca gıda arz güvenliğinin temini ve tarımsal maliyetlerin düşürülmesi için Fiyat İstikrarı Komitesi, Gıda Komitesi ve Finansal İstikrar Komitesi gibi komitelerimizdeki çalışmalarımızı tam bir koordinasyon içerisinde sürdüreceğiz. Para, maliye ve makro-ihiyati politikalar arasındaki eşgüdümü bu vesileyle daha da kuvvetlendireceğiz." dedi.

Sosyal ve çevresel etkilerin yanı sıra finansal getirileri de dikkate alan yatırımları geliştirecek destek mekanizmalarını hayata geçireceklerine değinen Nebati, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sağlayacak yatırımlar ve projeleri destekleyeceklerini bildirdi.

Nebati, cari açığı yapısal bir mesele olmaktan çıkaracaklarını ve bu sorunu kalıcı bir şekilde geride bırakacaklarını vurgulayarak, "İstikrarlı bir şekilde cari fazla vererek ülkemizin kendi kendine yeten bir Türkiye olmasını hedefliyoruz." dedi.

"İş ve yatırım ortamını daha da iyileştireceğiz"

"Yerli, yenilikçi ve yeşil üretim ekonomisi anlayışıyla, Türkiye'yi en büyük küresel sanayi ve ticaret merkezlerinden biri haline getireceğiz." diyen Nebati, şunları kaydetti: "Mal ve hizmet ihracatımızı nitelik ve nicelik bakımından artırarak yüksek katma değerli ihracat artışı sağlayacağız. Cari açığı düşürerek döviz talebinin ithalat fiyatları üzerindeki baskısını azaltacağız. Ülkemizin küresel değer zincirindeki konumunu güçlendirecek, ihracatta bölgesel bağımlılığı azaltarak ürün ve pazar çeşitlendirmesini de destekleyeceğiz. Öngörülebilirliği artırarak yatırımcı dostu politikalarla doğrudan uluslararası yatırımı artıracak, iş ve yatırım ortamını daha da iyileştireceğiz. KOBİ'lerin üretkenlik odaklı büyümelerini sağlamak amacıyla finansmana erişimi kolaylaştıracamız. Bu işletmelerimizin kurumsallaşmaları ve küreselleşmelerine yönelik yeni mekanizmalar geliştireceğiz. Turizm sektörümüzün tanıtım ve çeşitlendirme faaliyetlerini daha da artıracamız. Sezon süresinin uzamasına ve 12 ay boyunca turizm faaliyetlerinin sürmesine katkı sağlayacak çalışmalarını destekleyeme devam edeceğiz. Böylece, 2028'de 90 milyon turist ile 100 milyar dolar gelir elde etmeyi hedefliyoruz."

ENAG : Yıllık enflasyon yüzde 105.19

ENAG verilerine göre, nisan ayında enflasyon yüzde 4.86 arttı. Yıllık artış ise yüzde 105.19 olarak gerçekleşti.

Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) enflasyon verilerini açıkladı.

Verilere göre, nisan ayında enflasyon yüzde 4.86 arttı. Yıllık artış ise yüzde 105.19 olarak gerçekleşti.

Ocak-nisan dönemi enflasyon oranı ise yüzde 29.27 oldu.

03.05.2023

EN FAZLA YÜKSELİŞ GİYİM VE AYAKKABIDA

TÜİK alt grupları gösterge olarak alındığında en fazla aylık azalış yüzde -0,90 ile Konut en fazla yükseliş ise yüzde 14,02 ile Giyim ve Ayakkabı kaleminde gerçekleşmiştir.

İSTANBUL'DA AYLIK ENFLASYON SERİSİ 46. AYINDA

Öte yandan İstanbul Ticaret Odası 1 Mayıs'ta İstanbul'un nisan ayı enflasyonu açıkladı. İstanbul'da nisanda bir önceki aya göre perakende fiyatlar yüzde 4,57, toptan fiyatlar ise 3,14 arttı. Yıllık bazda artış perakendede yüzde 62,46, toptan fiyatlarda ise yüzde 70,58 oldu. Böylelikle veri setinde aylık enflasyon serisi 46. aya çıktı.

TÜİK SAAT 10.00'DA AÇIKLAYACAK

TÜİK tarafından paylaşılacak olan nisan ayı enflasyon oranı bugün saat 10.00'da açıklanacak.

Gabar'da günlük 100 bin varil üretim kapasiteli petrol bulduk

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Cudi, Gabar'da günlük 100 bin varil üretim kapasitesine sahip petrol bulduk. Bu ne demek biliyor musun? Ey teröristler sizi o petrol kuyularına gömeceğiz" dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Konya'da, Karapınar Güneş Santrali, Bozkır Barajı ve Abdülhamit Han Caddesi ile yapımı tamamlanan diğer projelerin toplu açılış törenine katıldı. Geniş bir kalabalığa seslenen Cumhurbaşkanı Erdoğan, Gabar bölgesinde bulunan petrole ilişkin açıklamalar yaptı. Erdoğan, "Yeni bir müjdeyi daha paylaşmak istiyorum. Cudi Gabar'da günlük 100 bin varil üretim kapasitesine sahip petrol bulduk. Bu ne demek biliyor musun? Ey teröristler, işte sizi o petrol kuyularına gömeceğiz. Cizre'ye 20 km mesafedeki petrol rezervi çok yüksek kaliteye sahip.

Yerin 2 bin 600 km derinliğinde bulduğumuz petrolü, bölgede açacağımız 100 kuyu ile 100 bin varillik üretim kapasitesine çıkartabileceğiz. İlk kuyudan aldığımız petrolü şimdiden işlenmek üzere rafinerilere sevk etmeye başladık.

Günlük tüketimimizin 10'da 1'ini tek başına karşılayacak bu petrol rezervinin ülkemizin ve milletimizin hayrına olacağından şüphe var mı, yok. Aynı bölgeden yeni müjdeler de bekliyoruz. Gabar'daki kuyumuza teröristlerin katlettiği öğretmenimiz Aybüke Yalçın'ın adını verdik."

Bir taraftan afetin izlerini diğer taraftan da milleti hayallerine kavuşturacak vizyon projelerini devreye almayı sürdürdüklerini dile getiren Erdoğan, Karadeniz'de

keşfedilerek karaya çıkarılan yerli gazın sevincini milletle paylaşmak için ilk ay ısınma dahil, konutlardaki tüm doğal gaz faturalarını ücretsiz yaptıklarını hatırlattı.

Ayrıca bir yıl boyunca yine konutlardaki mutfak ve su ısıtma ihtiyaçlarına karşılık gelen miktardaki doğal gaz tüketimini faturalardan düşüklerini belirten Erdoğan, bu müjdeleriyle ilgili kararın dün Resmi Gazete'de yayımlandığını aktardı.

Erdoğan,"Bay bay Kemal dün Zonguldak'a gitti. Zonguldak'ta benim madenci kardeşlerime yalan üstüne yalan söylüyor. Zonguldak'ta hemen orada Filyos var. Sakarya doğal gazını biz orada çıkardık bay bay Kemal. Hani çıkmayacaktı, hani nerede diyordunuz? İşte çıktı, doğal gazı yaktık. Vatandaşlarımızın evlerine göndermeye başladık. Söz verirsek yaparız, söz verdik ve yaptık." diye konuştu.

"Mehmet'imın intikamını sonuna kadar almaya devam edeceğiz"

Donanmanın amiral gemisi TCG Anadolu'yu Deniz Kuvvetlerine teslim ettiklerini, milletin 60 yıldır umutla beklediği yerli elektrikli aracı Togg'un teslimatlarına başladıklarını, Altay Tankı'nın Silahlı Kuvvetlere teslim edildiğini anlatan Erdoğan, dün de milli muharip uçağı KAAN'ı hangardan çıkararak pist başı yaptırdıklarını söyledi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle devam etti:

"İşte bunlar birilerini ciddi manada ürkütüyor. İçeride korkanlar da var, su ötesinde korkanlar da var ama en çok da Cudi'de, Gabar'da, Tendürek'te, Bestler Deresi'nde... Oradaki teröristleri gömdükçe içeride birileri de rahatsız oluyor. Ne diyor Kandil'de bir tanesi? 'AK Parti bizi mağaralarda vurdu.' Ne yapacaktık? 'İyi yapıyor musunuz?' diyecektik. Ya sen benim Mehmet'imı şehit edeceksin de biz sana 'Güle güle' mi diyeceğiz? Mehmet'imın intikamını sonuna kadar almaya devam edeceğiz.

Varsın bay bay Kemal sizlerle beraber kapalı kapılar arkasında görüşmeler yapsın. Onun yanında da malum Davutoğlu'su, bebecanı, Karamollaoğlu'su var ve bir de tabii Meral Hanım'ı var. Masayı bir bırakır gider, sonra tekrar gelir, tekrar gider. Artık bıktık sizden. Masanın altında olanlar var. Yetmedi şimdi iki tane de belediye başkanı aldılar yanlarına. Onlarla beraber yola devam ediyorlar ama onlar Kandil'dekilerle beraber yürürken biz de Cumhur İttifakı ile beraber yürüyoruz."

Alandakilere "Cumhur İttifakı olarak 14 Mayıs'a hazırlanıyor muyuz? Ana kademe hazır mıyız? Kadınlarımız kadın kollarımız hazır mıyız? Gençler hazır mıyız?" diye soran Erdoğan, "Allah sizlerden razı olsun. İnanıyorum ki siz sandıkları patlatacaksınız." ifadelerini kullandı.

TEKNOFEST'e 2,5 milyonun üzerinde katılım

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin ilk süpersonik jet uçağı HÜRJET'in uçuşunu gerçekleştirdiğini, ağır sınıf taarruz helikopteri Atak-2'yi ilk kez

havalandırdıklarını, Kızılelma'dan sonra Anka-3 insansız uçağının da ilk yürüyüşünü yaptığını anlattı.

Bunların yanı sıra İMECE uydusunun fırlatılmasından, Türkiye'nin ilk uzay yolcularının belirlenmesine kadar daha birçok tarihi adımı attıklarını söyleyen Erdoğan, dünyanın bir numaralı havacılık ve teknoloji festivali TEKNOFEST'in, dün akşam itibarıyla çoğu genç 2,5 milyonun üzerinde bir katılımı gerçeğe dönüştürüldüğünü kaydetti.

Türkiye'yi enerjide dışa bağımlılıktan kurtarabilmek için canla başla çalıştıklarını, yer altı, yer üstü zenginliklerini milletin istifadesine sunmanın derdinde olduklarını dile getiren Erdoğan, "Muhalefetin eleştirilerine rağmen sondaj gemilerimizi bunun için aldık. Doğal gaz aramalarına bu sebeple başladık." dedi.

Erdoğan, 4 sondaj, 2 sismik araştırma gemisi bulunan Türkiye'nin artık kendisine yettiğini ifade etti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Akkuyu Nükleer Güç Santrali ile şu an itibarıyla tüm ihtiyacımızın yüzde 10'unun karşılıyor. Bunun tabii ikinci, üçüncü, dördüncü ünitesi var. Yetmez... İnşallah iktidarımızın devamıyla ikinci nükleer güç santralini de inşa edeceğiz. Büyük ihtimalle bunu da Sinop'ta inşa etme durumumuz var. Türkiye artık enerjide muhtaç olan değil, enerji ihraç eden olacak." diye konuştu.

Akşener: Emeklilere ve emekçilere temmuzda en az yüzde 50 zam yapacağız

Afyonkarahisar'daki mitingde konuşan Akşener, "Ocak ayında emekliler ve emekçilere yüzde 55 zam yapılmasını istedim fakat olmadı. Bir çalışma yaptık ve emeklilere ve emekçilere temmuzda en az yüzde 50 zam yapacağız. Emekli maaşı alan arkadaşlar Kurban Bayramı var önümüzde, biz seçimi kazandığımız andan itibaren ilk aydan itibaren gidip hesaplarınızda hemen 15 bin TL bulacaksınız." dedi.

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, 14 Mayıs seçimleri çerçevesinde Afyonkarahisar'da miting gerçekleştirdi.

Akşener mitinge Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş ile katıldı.

Mitingde vatandaşlara seslenmek için kürsüye çıkan Akşener, önce güvenlik nedeniyle miting alanı yakınına kurulan bariyerlerin kaldırılmasını istedi. Bunun üzerine emniyet güçleri ve partililer bariyerleri kaldırarak miting alanı dışında kalanların içeri alınmasını istedi. Birkaç dakika sonra bariyerlerin açılmasının ardından Akşener, emniyet mensuplarına "Allah razı olsun" diyerek teşekkür etti.

Bariyerlerin kaldırılmasının ardından konuşmasına başlayan Akşener, yaklaşan 14 Mayıs seçimlerine değindi. Seçime değil de, savaşa gidilir gibi bir atmosfer oluşturulmaya çalışıldığını vurgulayan Akşener, "Seçim seçmen için bayramdır.

Seçim siyasetçinin, milletin tartışında tartışıldığı ve milletin karşısında hazır ol da durup kedisini ve partini anlatıp, milletin ve seçmenini dinlediği, bu dertlere çözüm ürettiği ve bu çözümler üzerinden nasıl hizmet yapacağını anlattığı ve gerçekten tartışıldığı, milleti tartışına çıktığı bir demokrasi şölenidir. Yahu biz sanki seçime değil savaşa gidiyoruz. Allah Allah nidaları ile bize savaş açıldı. Biri çıkıp diyor ki 14 Mayıs'ta seçimde bunlar kazanırlarsa bu bir darbedir. Bu çok ayıp bir şey ki millet iradesine darbe demek kadar ahlaksız bir söz olamaz. Tahur Demokrasi şudur, millet isterse birilerini seçer muhterem 21 yıl bu millet seni seçti, biz de sana 'amenna' deyip milletin bu kararına uyduk. Çünkü millet bir karar verir, bu atla deve bir karar değil. Der ki sen bize muhalefet olacaksın, seni de iktidar ettik. Ama yetkiye, güce, hırsızlığa ve haksızlığa doymadınız onun içinde milletin iradesinden kaçılıyorsunuz." dedi.

"Derhal beni tutuklayın ne işe yapıyorsunuz"

Kendisine yapılan 'PKK'lı' söylemlerine sert bir dille yanıt veren ve ağır sözlerle kendisini savunan Akşener, "Ben ne şanssız insanım, bu ülkenin en uzun sınır dışı hareketinin altında imzası olan tek İçişleri Bakanım, PKK ile yapılan mücadelede o imzayı atan benim, Afyon'da PKK'lıyım, Diyarbakır'da faili meçhulcüyüm. Ya arkadaşlar kafayı mı yediniz, her yerde adamlar farklı şeyleri söylüyorlar. Eğer ben PKK'lı isem, benim dokunulmazlığım yok. Derhal beni tutuklayın ne işe yapıyorsunuz? Bir PKK'lıya, bir haine nasıl tahammül ediyorsunuz? Derhal beni tutuklayın. PKK kanlı bir terör örgütüdür, onunla mücadele de etmek herkesin boynunun borcudur. Etmeyen haindir, PKK ile barışmaya çalışan hainoğlu haindir."

"Sağ elinizde Hizbullah var, Okkan'ın katilleri ile berabersiniz?"

Konuşmasında Cumhuriyet İttifakı'na Gaffar Okkan ve Sinan Ateş cinayetleri üzerinden de yüklenen Akşener, ittifakın Hizbullah ile yan yana olduğunu iddia etti. Akşener, "Gaffar Okkan, Hendekli bir hemşehrim aynı zamanda benim meslektaşım ve İçişleri Bakanlığım dönemin de emniyet müdürü. Okkan Hizbullah tarafından şehit ediliyor, nerede? Diyarbakır'da. Bana laf eden çakallar sizin bir elinizde, sağ elinizde Hizbullah var sizin, Okkan'ın katilleri ile berabersiniz siz kime laf ediyorsunuz? Sinan Ateş, başkentin orta yerinde katledil. Azmettiriciler ve katiller belli. Ey Recep bey sen bu ülkenin tek adamısın, nasıl oluyor da ne katili ne de azmettiricisini buldun. Dayan oğlum dayan iki hafta kaldı. Azmettiricisini de, katilini de bulup ensesinden tutup hesap sorulacak." ifadelerini kullandı.

"İnanmış, imanı olan bir insan bunları akıl edebilir mi"

Cumhuriyet İttifakı'nın LGBT'liler üzerinden Millet İttifakı ve kendisine yönelik yaptığı eleştirilere de değinen Akşener, söylemlerin akıl almaz olduğunu ifade etti. Söylemlere inanmadığını kaydeden Akşener, "Biz bir seçime gidiyoruz, savaşa değil. Projelerimizi anlatıp sizin karşınıza geçip kalbinizi kazanıp seçime gidiyoruz. Bugün konuşulanlara bakıp kafayı yemiş bir grup tarafından yönetildiğimiz ortaya çıktı. Aman ha aman ne olur bu arkadaşları emekli edelim. Biri çıktı dedi ki, ya nasıl bir şey adam tuhaf evliliklere kafa takmış diyor ki 'bunlar kazanırsa erkek erkeğe

evlilik normal olacakmış.' Ya onca problem arasında hangi akıl erkek ile erkeği evliliğinin serbest kalacağını düşünür anlayabilmiş değilim. Daha da ileri gitti bu fantezi diyor ki 'erkek ile hayvan evliliği de serbest kalacakmış.' Ya böyle bir şey olabilir mi? İnanmış, imanı olan bir insan bunları akıl edebilir mi?" diye konuştu.

"Temmuzda en az yüzde 50 zam"

Konuşmasında daha sonra seçim vaatlerini sıralayan Akşener, seçilmeleri halinde çalışan ve emeklilere yapacakları zam oranını da açıkladı. Akşener, "Ocak ayında emekliler ve emekçilere yüzde 55 zam yapılmasını istedim fakat olmadı. Bir çalışma yaptık ve emeklilere ve emekçilere temmuzda en az yüzde 50 zam yapacağız, Türkiye'nin parası var, yeter ki çalınmasın ve israf yapılmasın. Emekli maaşı alan arkadaşlar Kurban Bayramı var önümüzde, biz seçimi kazandığımız andan itibaren ilk aydan itibaren gidip hesaplarınızda hemen 15 bin TL bulacaksınız. Esnafın aldıkları kredileri yeniden yapılandıracağız. Biz kadınlar ve gençlerin mağduriyetlerini gidereceğiz." dedi.

Buğday, arpa alım fiyatı seçim öncesi açıklanır mı?

Ali Ekber YILDIRIM

03 Mayıs 2023 Çarşamba

Bugünlerde en çok merak edilen konulardan birisi buğday ve arpa alım fiyatı. Üretici “seçim öncesi fiyat açıklanır mı?” diye merakla soruyor.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), hububat alımı için hazırlıklarını tamamladı. Ancak geçen yıl olduğu gibi hasat biraz gecikecek gibi görünüyor.

Seçime 11 gün kaldı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan kırsaldan oy almak için buğday ve arpa alım fiyatlarını seçim öncesi açıklayabilir. Son iki sezona bakıldığında 2021 üretim yılında alım fiyatları 17 Mayıs'ta açıklanmıştı. Geçen sene yani 2022 ürünü alım fiyatı ise 5 Haziran'da açıklandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ankara Kızılcahamam'da yapılan Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AK Parti) 30. İstişare Toplantısı'nın kapanış konuşmasında TMO'nun 2022 ürünü ekmeklik kırmızı sert buğdayın tonunu 6 bin 50 liradan alacağını açıklamıştı. Çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olan ve buğdayını Toprak Mahsulleri Ofisi'ne satan çiftçilere ayrıca ton başına 1000 lira alım primi ödeneceğini söylemişti.

Alım primi devam edecek mi?

TMO'nun 2022 ürünü arpa alım fiyatı ise ton başına 5 bin 500 lira olarak açıklandı. Ürünü Ofis'e satacıklara ton başına 500 lira alım primi ödeneceği ifade edildi. Üretici bu yıl da alım primi uygulamasının devam etmesini istiyor.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, 30 Haziran 2022'de buğday ve arpa alım fiyatlarının güncellendiğini açıkladı. Buğday alımında ton başına 400 lira, arpada 200 liralık fiyat artışı yapıldı.

Böylece 2022 ürünü ekmeklik buğdayın alım fiyatı ton başına 6 bin 450 lira oldu. Ton başına 1000 liralık primle toplamda 7 bin 450 liraya ulaştı. Arpada ise ton başına 5

bin 500 lira olan fiyat 5 bin 700 liraya çıktı. Ton başına 500 liralık alım prim ilave edilince arpanın alım fiyatı ton başına 6 bin 200 lira oldu.

Fiyat seçimden önce açıklanırsa çiftçinin lehine olur

Bu yıl girdi fiyatları, dünya piyasaları dikkate alınarak verilecek fiyat ne olacak? Seçimden önce açıklanırsa muhtemelen daha yüksek bir fiyat verilecek. Seçimden sonraya kalırsa kimin kazanacağına bağlı olarak fiyat farklı olur.

Son 1 haftalık fiyatlara bakıldığında Rus buğdayının tonu 260-270 dolar seviyesinde. Bunun Türk lirası karşılığı 5 bin 240 lira seviyelerinde. İç piyasada ise ekmeklik buğdayın ton fiyatı geçen hafta 6 bin 900 lira seviyelerindeydi. Buğday, arpa ve diğer ürünlerde gümrük vergisi yüzde 130'a çıkarılınca fiyatlarda artış oldu. Ekmeklik buğdayın tonu 7 bin 250 liraya çıktı. Arpa fiyatı ise ton başına 5 bin 900 liradan 6 bin 200 liraya yükseldi. Rus arpasının tonu 240 dolar, yani 4 bin 660 lira seviyelerinde.

Açıklanacak fiyat neye göre belirlenecek?

TMO, buğday alım fiyatını hesaplarken üretim maliyeti, ürün miktarı (rekolte) dünya piyasaları, verim, çiftçinin durumu ve taleplerini dikkate alır. Alım fiyatı dünya fiyatlarına göre açıklansa, buğday fiyatı geçen senenin çok altında kalacak. Çünkü dünya fiyatları düşük. Kaldı ki son yıllarda buğday ve arpa alım fiyatları genellikle dünya fiyatlarının üzerinde açıklandı. Bu yıl da dünya fiyatlarının üzerinde olacak.

Geçen hafta Adana Çiftçiler Birliği buğday üretim maliyetini ve fiyat beklentisini açıkladı. Birlik Başkanı Mutlu Doğru'nun açıklamasına göre 400 kilo verim esasına göre 1 kilo buğdayın üretim maliyeti 7 lira 11 kuruş. Açıklanmasını istedikleri fiyat ise kilo başına 9 lira 60 kuruş. Bu açıklamaya maliyet ve verim açısından tepki göstererek fiyatı düşük bulanlar da oldu. Bu fiyatın yüksek olduğunu söyleyenler de.

Seçim öncesi hem iktidar hem de muhalefetin vaatlerine bakılırsa kesenin ağzı açılmış. Emekli maaş ve ikramiyeleri, memur, esnaf ve diğer kesimler için verilen sözler, krediler, destekler adeta havada uçuşuyor. Çiftçilere de hak ettikleri fiyat ve destek mutlaka verilmeli.

Maliyetlerde bir miktar gevşeme var

Toprak Mahsulleri Ofisi yetkililerine göre, 2022'e göre maliyetlerde bir rahatlama var. Geçen sene mazotun litresi 26 - 27 liraya kadar çıkmıştı. Bu sene 19- 22 lira arasında seyretti. Gübrenin tonu 13-14 bin liradan 8-9 bin liraya düştü. Verim de iyi olursa üretici verilecek iyi bir fiyatla para kazanır ve üretimi artırarak devam eder.

Görünen o ki, geçen sene olduğu gibi Toprak Mahsulleri Ofisi, piyasanın neredeyse tek aktörü olacak. Açıklanacak fiyatla Ofis ürünü alacak ve piyasaya sunacak. Özel

sektör kaynak sıkıntısı yaşıyor. Kaynak bulursa piyasadan ürün alabilecek. Ofis'in un ve yem regülasyonu devam ederse un sanayicileri Ofis'ten buğday alımını sürdürür.

Ekim alanları genişledi

Hububat ekim alanlarına bakıldığında; Toprak Mahsulleri Ofisi, Türkiye İstatistik Kurumu ve Ulusal Hububat Konseyi verilerine ve saha bilgilerine göre buğday ekim alanlarında yüzde 5-10 arasında artış var.

Son yıllarda buğdayda 7 milyon hektarın altına düşen ekim alanları 2023'te 7,3 milyon hektara çıktığı tahmin ediliyor. Özellikle, üreticinin 2021 yılına göre 2022'de daha düşük fiyatla satmak zorunda kaldığı için ayçiçeği ve pamuktan vazgeçen çiftçi buğday ve arpa ekimine yöneldi.

Üretim tahmini 20 milyon ton

Kurak geçen sonbahar ve kış aylarından sonra Mart ve Nisan yağışları buğday ve arpada bir toparlanmaya neden oldu ve üretimin buğdayda 20 milyon ton seviyesinde gerçekleşeceği tahmin ediliyor.

Üretim alanlarındaki artışın temel nedeni 2022 ürünü buğday ve arpaya verilen fiyat ve alım primi. Birçok ürüne göre buğday ve arpa üreticisine verilen fiyat üreticiyi memnun etti. Ayçiçeği ve pamukta ise tersi oldu. Verilen destekleme primi yetersiz kaldı. Fiyat 2021 yılının altına düştü ve üretici korunmadı. Bu nedenle ayçiçeği ve pamuktan buğdaya yönelme oldu. Bu sene üreticiyi tatmin edecek bir fiyat olmazsa buğday ve arpadan da kaçış olur.

Yüzde 130 vergi ile üretici korunabilir mi?

Buğday, arpa, mısır, yulaf, çavdar, mercimek ve nohutta 8 Eylül 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile gümrük vergileri sıfırlanmıştı. O tarihten bu yana sıfır gümrükle bu ürünler ithal edildi. Dünyada fiyatların düşmesi ve hasat dönemi yaklaşırken 25 Nisan 2023 tarihli resmi Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile hububat ürünlerinde, buğday, arpa, çavdar, yulaf gibi ürünlerde gümrük vergisi yüzde 130'a çıkarıldı.

Bu kararın temel amacı dışarıdaki ucuz buğdaya, arpaya karşı üreticiyi korumak. Toprak Mahsulleri Ofisi bu karar öncesinde yaptığı bağlantılarla ve ithalat ihalesi ile stoklarını güçlendirdi. Sermayesi, kaynağı olan özel sektör firmalarından da bazıları verginin yükseleceğini bilerek veya tahmin ederek ürün aldı. İhracat kaydıyla yapılan Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında sıfır gümrükle ithalat devam edecek. Yeni sezona güçlü stoklarla giriliyor. Toprak Mahsulleri Ofisi'nin hasat döneminde ithalat yapmayacağı görülüyor. Verginin yükseltilmesi her zaman üreticinin lehine olur.

Depo sorunu yaşanır mı?

03.05.2023

Artan stoklar nedeniyle hasat döneminde özellikle depo konusunda sorunlar yaşanabileceği ifade ediliyor. Depremi yaşadığı illerde depoların hasar görmesi, lisanslı depoların doluluk oranının yüksek olması nedeniyle hasat zamanı depo sorunu yaşanabilir.

Toprak Mahsulleri Ofisi yetkilileri ise depolama sorunu olmayacağını, Ofis'in elindeki buğdayı un regülasyonu amacıyla piyasaya verdiğini yeni ürüne yer açılacağını söylüyor. Yetkililer, yer olmasa da açık alana alım yapılacağını ve çiftçinin mağdur edilmeyeceğini ifade ediyor.

Özetle, hasat öncesi üretici buğday ve arpa fiyatının açıklanmasını bekliyor. Fiyat seçim öncesinde açıklanırsa daha yüksek olacağı beklentisi hakim. Ayrıca geçen yıl olduğu gibi alım priminin devam etmesi de isteniyor. Gelişmeleri yakından izleyerek paylaşmayı sürdüreceğiz.

Sorarlarsa “Dış borcu artıran özel sektör” dersin!

Alaattin AKTAŞ

03 Mayıs 2023 Çarşamba

Bu köşede dün yirmi yıllık dönemde iç borcun nasıl seyrettiğine yer vermiştik. Özellikle de 2002 sonundan faiz indirimi furyasının başladığı Eylül 2021'e kadar olan dönemi ve bu tarihten sonraki dönemi ayrı ayrı incelemiştik. Çünkü artık adeta şehir efsanesi haline gelen “**Faiz indirince borç yükü azalacak**” görüşünün nasıl anlamsız olduğunu görmek iyi olacaktı ve nitekim gördük de...

Bugün de yine yıllık dönem için dış borca bakalım...

“**Dış borç bu yirmi yılda çok artmış**” denildiğinde dile getirilecek savunmanın ne olacağını da hemen ifade edelim:

“**Dış borç arttı ama kamunun borcunda öyle çok artış yok, artış özel sektör kaynaklı.**”

Adeta “**Bize ne özel sektörün borcundan**” havası!

Bunu etkili ve yetkili pozisyonda inanarak söyleyen birileri varsa bırakın ekonomiden, ekonominin “e”sinden bile anlamıyordur!

Yok bunu inanmadığı halde söyleyen birileri varsa, onlar da en hafif ifadeyle doğru söylemiyordur.

132 milyardan 459 milyara...

Türkiye'nin dış borç stoku 2002 yılı sonunda 132 milyar dolardı. Aradan yirmi yıl geçti, geldik 2022'ye, artık dış borç stoku 459 milyar dolar.

Borç stoku yirmi yılda yüzde 248 oranında 327 milyar dolar artış gösterdi.

03.05.2023

2003-2022 döneminde kamu sektörünün borcu 122 milyar dolar, Merkez Bankası'nın borcu 11 milyar dolar, özel sektörün borcu ise 194 milyar dolar arttı.

Ama borçlu bazında detaya inince biraz önce değindiğim "savunma mekanizması" hemen devreye giriyor:

"Borcu artan özel sektör, varsın onlar düşünsün!"

Keşke öyle olsa! Keşke borç kiminse derdi yalnızca ona kalsa!

Dış borçta öyle olmuyor işte...

Yurt içindeki A şirketinin yine yurt içindeki B şirketine olan döviz borcunun önemi yok. O döviz yurt içinde el değiştiriyor. İlk anda bir döviz talebi doğuyorsa da o döviz yine içerde kalıyor. Tabii ki alacaklı şirket o döviz daha sonra yurt dışına çıkarıyorsa durum değişiyor ama konumuz o değil.

Ama en başta durum farklıysa... Yurt içindeki A şirketinin borcu yurt dışındaki bir şirkete ya da bankaya ise... Şimdi yaşanan da bu. Borç şirketlere, bankalara; ama özünde yurt dışına.

İşte dış borcu olan şirket borcunun vadesi geldiğinde bir şekilde döviz bulmak durumunda. Eğer o borç, yeni borçlanmayla döndürülmeyecekse, döndürülemiyorsa döviz bulunacak, döviz satın alınacak.

Alınabiliyorsa bankadan, olmuyorsa serbest piyasadan...

Son dönemdeki döviz talebinin herhalde tümüyle tasarruf sahibinden geldiğini düşünen yoktur.

On bir ayda 67 milyar ödenecek

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın dış borç ödeme projeksiyonunda yer alan veriler şubat-aralık dönemine ilişkin ve bu on bir aylık dönemde ödenecek toplam dış borç 67 milyar dolar. Bu tutarın yaklaşık 56 milyar doları anapara, 11 milyar doları ise faiz.

On bir aydaki 67 milyar dolarlık ödemenin 42 milyarını özel sektör, 25 milyarını da kamu sektörü yapacak.

Dış borç 100'den 350'ye!

	Milyar \$			
	Kamu	TCMB	Özel	Toplam
2002	65	22	45	132
2003	71	24	53	148
2004	76	21	69	166
2005	71	15	90	176
2006	72	16	127	215
2007	74	16	170	259
2008	79	14	192	285
2009	84	13	180	276
2010	89	12	207	308
2011	96	9	215	321
2012	107	7	243	357
2013	119	5	281	405
2014	121	2	293	417
2015	117	1	285	403
2016	124	1	281	406
2017	137	2	312	451
2018	143	6	277	426
2019	161	8	245	415
2020	179	21	230	430
2021	181	26	233	439
2022	187	33	239	459
Fark	122	11	194	327

Dış borcun yirmi yılı (Milyar \$)**İhracat son üç yıldır hiç böyle düşmemiştir**

İhracat nisan ayında geçen yılın yüzde 17.2 altında kaldı. İthalat da yüzde 4.5 azaldı ama ihracattaki gerilemenin çok hızlı olması yüzünden dış ticaret açığı yüzde 44 oranında artış gösterdi.

İhracat, 2020'nin ortasında pandemi dolayısıyla yaşanan gerilemeden sonra ilk kez bu boyutta bir düşüş gösterdi.

Ticaret Bakanlığı verilerine göre nisan ayındaki ihracat 19.3, ithalat 28.2 milyar dolar oldu. Geçen yıl nisanda 6.1 milyar dolar olan ticaret açığı 8.8 milyar dolara çıktı.

Nisan verileriyle birlikte son bir yıldaki ihracat 251.8, ithalat 372.4 milyar dolara geriledi. Dış ticaret açığı ise 120.7 milyar dolara yükseldi.

03.05.2023

Karşılama oranında düşüş

İhracatın ithalatı karşılama oranı nisanda 10.6 puanlık gerilemeyle yüzde 68.6'ya indi.

Karşılama oranı enerji verileri hariç tutulduğunda 22.2 puan, enerji ve altın hariç tutulduğunda ise 20.2 puan azaldı.

İhracatta en büyük kayıp Anadolu'da

Naki BAKIR

03 Mayıs 2023 Çarşamba

Dış ticarete zor bir dönemeçten geçilirken, ihracatta yaşanan genel kan kaybının Anadolu illerinde daha fazla olduğu belirlendi.

İhracatı Anadolu'ya yayma, "81 ilde ihracat seferberliği" gibi çalışmalara rağmen, dış ticaretteki olumsuz koşullara daha az dirençli ve toplamda yaklaşık olarak ancak İstanbul kadar ihracat yapabilen diğer 80 il daha fazla etkilendi. Bunların da içinde "en ihracatçı ilk 10" dışında kalan 71 ilde kan kaybı daha fazla.

Dış ticarete geçilen zor dönemeçte, en çok ihracat yapan ilk on ilin toplam ihracatında düşüş yüzde 5 olurken, diğer 71 ilin ihracatındaki yüzde 14,4'ü buldu.

İhracatta 80 il ancak bir İstanbul ediyor. İlk dört ayda 81 ilden yapılan toplam ihracatının 31,8 milyar dolarla yaklaşık yüzde 45'ini tek başına İstanbul yaptı.

İstanbul'la birlikte en çok ihracat yapan 10 ilin toplamdaki payı yüzde 84,7'ye ulaşıyor.

Türkiye İhracatçıları Meclisi'nin (TİM) açıkladığı ihracat verilerine göre Türkiye'nin bu yılın ilk dört ayındaki toplam ihracatı geçen yılın eş dönemine göre yüzde 3'lük bir azalışla 80,9 milyar dolar olurken, İhracatçı Birlikleri kaydından muaf ihracat ile antrepo ve serbest bölgelerden yapılan tutar düşüldükten sonra toplam ihracatın 71,2 milyar dolarını illerden yapılan oluşturdu. Bunun da 31,8 milyar 8 dolarla yüzde 44,7'sini tek başına İstanbul yaptı. 71 ilin toplam ihracatı geçen yıla göre yüzde 6,7, İstanbul'un ihracatı ise yüzde 4,7 azaldı. İhracatın zaten yarıya yakını yapan İstanbul'un toplamdaki payı daha da arttı. Geçen yıl aynı dönemde İstanbul'un payı yüzde 43,9 düzeyindeydi.

En ihracatçı ilk 10 il

İstanbul'un en yakın takipçisi Kocaeli ile arasındaki büyük makas da dikkati çekiyor. Kocaeli dört ayda, geçen yıla göre yüzde 9,8 azalışla yaklaşık 6 milyar dolar ihracat gerçekleştirirken, İstanbul ile arasındaki fark yaklaşık 5 kat olarak gerçekleşti. Kocaeli'nin, dört aylık dönemlere göre toplamdaki payı yüzde 8,7'den yüzde 8,4'e geriledi.

Dört aylık ihracat performansında Bursa, 5,2 milyar dolarla üçüncü sırada yer aldı. Geçen yılın eş dönemine göre yüzde 0,4'lük bir ihracat artışı kaydeden Bursa'nın toplamdaki payı yüzde 6,8'den yüzde 7,3'e yükseldi. Dört ayda 4,7 milyar dolar ihracat yapan İzmir'in ihracatı geçen yıla göre yüzde 2,3 azalırken, ilin toplam ihracattaki payı da yüzde 6,3'ten yüzde 6,6'ya yükseldi. İhracatını geçen yıla göre yüzde 2,9 artıran Ankara ise 3,7 milyar dolarla beşinci sırada yer aldı. Ankara'nın toplamdaki payı yüzde 4,7'den yüzde 5,2'ye çıktı.

Dört aylık ihracat tutarında bu illeri, 3 milyar dolarla Gaziantep, 1,8 milyar Sakarya, 1,7 milyar dolarla Manisa, 1,4 milyar dolarla Denizli ve yaklaşık 1 milyar dolarla Konya izledi. Bu iller içinde Denizli'nin ihracatında geçen yıla göre yüzde 18,9'luk düşüş dikkati çekti. Depremzede Gaziantep'in ihracatında da yüzde 15,8 düşüş yaşandı. Ayrıca Sakarya'nın ihracatı yüzde 5,1, Konya'nın ihracatı yüzde 4,7, Manisa'nın ihracatı da yüzde 0,3 geriledi.

Ekstra deprem etkisi

EN ÇOK İHRACAT YAPAN İLLER (OCAK-NİSAN; MİLYON \$)					
	2022	Pay (%)	2023	Pay (%)	Değişim (%)
Istanbul	33.389,3	43,9	31.803,6	44,7	-4,7
Kocaeli	6.650,1	8,7	5.997,3	8,4	-9,8
Bursa	5.178,7	6,8	5.199,6	7,3	0,4
İzmir	4.792,0	6,3	4.683,2	6,6	-2,3
Ankara	3.585,0	4,7	3.689,7	5,2	2,9
Gaziantep	3.568,2	4,7	3.006,1	4,2	-15,8
Sakarya	1.889,5	2,5	1.779,3	2,5	-5,8
Manisa	1.702,3	2,2	1.696,6	2,4	-0,3
Denizli	1.695,6	2,2	1.374,5	1,9	-18,9
Konya	1.090,1	1,4	1.039,1	1,5	-4,7
10 İL	63.540,8	83,3	60.268,7	84,7	-5,1
Diğer iller	12.720,5	16,7	10.895,1	15,3	-14,4
İLLER TOPL.	76.261,3	100,0	71.163,8	100,0	-6,7
Diğer *	7.138,0		9.709,7		36,0
G. TOPLAM	83.399,3		80.873,5		-3,0

*İhracatçı Birlikleri kaydından muaf ihracat ile antrepo ve serbest bölgeler.

İhracatın yarıya yakınıni gerçekleştiren İstanbul'la birlikte en çok ihracat yapan ilk on ilin dört aylık toplam ihracatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5,1 düşüşle 60,3 milyar dolar olurken, aralarında depremzede Kahramanmaraş, Hatay, Adana, Adıyaman, Elâzığ, Malatya, Osmaniye, Kilis, Şanlıurfa'nın da bulunduğu diğer diğer 71 ilin toplam ihracatı yüzde 14,4 azalarak 10,9 milyar dolara geriledi. 10 ilin geçen yıl yüzde 83,3 olan toplamdaki payı bu yıl yüzde 84,7'ye yükseldi. Başka deyişle diğer illerin payı yüzde 16,7'den yüzde 15,3'e indi.

Son on yıldaki seyir

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) konsolide dış ticaret verilerini içeren istatistikleri baz alındığında ise tanım farkları dolayısıyla İstanbul'un toplam ihracattaki payı az farkla daha yüksek çıkıyor. Son on yıla ait TÜİK dış ticaret verilerine bakıldığında İstanbul'un, toplam ülke ihracatındaki yüksek payının fazla değişmediği, başka deyişle diğer illerin yeterli ihracat artışı kaydederek aradaki makası yeterince daraltamadığı dikkati çekiyor.

TÜİK'e göre 2013-2017 döneminde İstanbul'un toplamda yüzde 50'nin üzerinde seyreden payının 2018'de az farkla bu düzeyin altına indiği, 2021'de yüzde 48,3'e kadar geriledikten sonra, 2022'de yeniden yükselişe geçtiği, bu yıl ilk çeyrek itibariyle de yüzde 50'yi yeniden aştığı görülüyor. TÜİK'in nisan ayı dış ticaret verileri henüz açıklanmadı.

İhracatı Anadolu'ya yayma çabaları

Ticaret Bakanlığı tarafından, Türkiye'nin ticaret altyapısının geliştirilmesi, ticaret ve ihracat kültürünün tabana yayılması amacıyla 2020 yılında "81 İlde İhracata İlk Adım

03.05.2023

Programı” başlatıldı. Uygulamada Samsun pilot il seçilirken, ÷lkeye yeni girişimci ve ihracatçılar kazandırmak amacıyla 7/24 ücretsiz eğitim verecek bir de “Sanal Ticaret Akademisi” oluşturuldu.

Öte yandan, İstanbul Ticaret Odası (İTO) tarafından, KOBİ’lerin ihracatçı olmaları ve yeni pazarlara açılmalarına katkıda bulunmak amacıyla 2005 yılından beri yürütölen ve bugüne kadar 310 firmanın yararlanarak toplamda yaklaşık 41 milyon dolar ihracat gerçekleştirdiği “İhracata İlk Adım Programı”nın 15’inci etabı, yenilenen yapısıyla başladı. 25 Nisan-12 Mayıs arasında gerçekleşecek söz konusu etap kapsamında, programa katılacak firmalara uzman danışmanlar tarafından 48 saatlik yerinde danışmanlık hizmeti verilecek.

Tarımın seçimi

Mine ATAMAN

03 Mayıs 2023 Çarşamba

Seçimler yaklaşırken küçük ya da büyük her toplumsal grup vaatlerden nasibini alıyor.

Akıllı tahtaların eğitim sistemimize katkısını göremeden kaldırıldığını hatırlayınca "akıllı köy evleri haberine mesafeli yaklaşıyorum." "Büyükbaş ari damızlık üretim merkezleri teşvik edilecek" Hedef güzel olsa da, geçtiğimiz yıllarda iptal edilen damızlık projesi kaynaklı zarar ziyan aklımdan çıkmıyor.

Karadeniz'e üre fabrikası, her eve bir asgari ücret. Sloganları değişse de muhalefetin vaatleri de benzer. Dillere pelesenk; "kendi kendimize yeteceğiz" mottosu her derda deva. Gerisi teferruat...Geçtiğimiz hafta hububat ithalatında gümrük vergisi yüzde 130 artırıldı.

Değişikliğin temelinde; seçim öncesi açıklanmayan buğday fiyatlarına karşı çiftçiye, "ithal buğday fiyatına karşı sizi ezdirmeyeceğiz, rekor ne olursa olsun sizi koruyacağız" mesajı var. Düzenleme sanayiciye, ihracatçıya sorun yaratabilir. Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında gümrüksüz ithal ettiğimiz buğday ile yaptığımız unu satarak ihracatta dünya birincisiyiz. Pahalıya alacağımız un ile liderliğimizi koruyabilir, dünya un ihracatının hala yüzde 20'sini yapabilir miyiz bilinmez.

İhracatta Irak'a ithalatta da Rusya'ya olan bağımlılığımız hala risklerle dolu. 1 milyon 341 bin tonluk makarna ihracatından elde ettiğimiz 967 milyon dolarla gelirden dünya dördüncüsüyüz, hamallık baki. İtalya çok daha azını satıp kat be kat kar elde ediyor. Maliyet artınca ucuz makarna pazarı liderliği her an kaybedilebilir.

Pazarda tutunmak için verilen bin bir emek heba olabilir. Bulgur, bisküvi diğer un mamulleri için de durum benzer. Fındık, kayısı, un gibi ürünlerde dünya liderliklerimizle övünüyoruz. Pazarlara fiyat avantajıyla hakim olduğumuzdan, konjonktürdeki küçücük değişiklikler pazar gücümüzü tehlikeye atıyor...

03.05.2023

Dünya ihracatında 29. sırada olan Türkiye'nin üst sıralara çıkmasının yegane koşulu katma değerli, marka ürünler. Makarnada da unda da hedef pazarlar yoksul olunca, vergi düzenlemesiyle, "Midyat'a bulgura giderken evdeki pirinçten olabiliriz."

Petrol/ doğalgaz /metal ihtiyacı, iklim değişikliğine bağlı gıda korumacılığı / fiyat istikrarsızlıkları /sınırlamalar / gübre gibi pek çok girdide maliyet artışları nedeniyle tarımsal ürün ve gıda fiyatları gelecekte bir daha asla düşmeyecek. Ticarete yeni trendler; kaynakları etkin kullanmak, inovasyon, yakın pazarlarda güçlenmek... Çiftçi için de tüketici için de tarım ve gıda endüstrisinin değer zincirini yeniden dizayn etmek gerekiyor. Velhasıl; tarımın geleceği tarımın seçimine bağlı, hadi hayırlısı...

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu ile HDP ve Kandil'in hangi hedefleri örtüşüyor

HDP, Kılıçdaroğlu'nu destekleyeceğini açıkladı.

Bu İsa'nın son sırrı değildi. Zaten Kılıçdaroğlu'nun Meclis'te HDP'yi ziyaretinde cumhurbaşkanı adayı çıkarmayacaklarını deklare etmişlerdi. Pervin Buldan ve Mithat Sancar'ın açıklamaları, Kılıçdaroğlu'nu destekleyecekleri yönündeydi. Hem aday çıkarmayıp hem de Sinan Oğan'ı destekleyecek halleri yoktu. Zaten Selahattin Demirtaş, günler öncesinden "Yürü Bay Kemal" diyerek işareti vermişti. Ayrıca Kandil'deki baron şefleri, Kılıçdaroğlu'nu işaret etmişlerdi. Mithat Sancar sadece bunun sözcülüğünü yaptı.

KANDİL'LE 6 AY ÖNCE ANLAŞTI

HDP ile Kılıçdaroğlu arasındaki anlaşma Meclis'teki ziyaret sırasında sağlanmadı. O ziyaret işbirliğinin ilanıydı. Ama 6 ay önce CHP'li Sezgin Tanrıkulu ve bölgeden önemli bir işadaminin aracılığıyla Kandil'le anlaştılar. Selahattin Demirtaş ve Ahmet Türk bu anlaşmanın katalizörü oldu. Anlaşmanın temeli CHP'nin tarihinde ilk kez Irak ve Suriye tezkerelerine HDP ile birlikte ret oyu verdiği zaman atıldı. Irak-Suriye tezkeresi, Kılıçdaroğlu açısından Kandil'in bir güvenilirlik testi idi. Kılıçdaroğlu bunu başarıyla geçti, Kandil'in desteğini kaptı.

HDP'NİN HEDEFLERİ

Mithat Sancar'ın Kılıçdaroğlu'na destek açıklamasında kritik bir cümle vardı. Sancar, "Kılıçdaroğlu ile hedeflerimiz örtüşüyor" dedi. Ben de bugüne kadar bekledim ki Kılıçdaroğlu katıldığı canlı yayınlarda ya da evinin mutfağında çektiği videolarda bu konuya açıklık getirsin. HDP ve PKK ile hangi hedeflerde örtüşüyor, bilelim. Kılıçdaroğlu'ndan bir ses çıkmayınca bu soruyu sormak kaçınılmaz oldu.

HDP'nin hedefleri ne olabilir?

PKK'ya yönelik operasyonların durdurulması olabilir mi? İHA ve SİHA'ların engellenmesi olabilir mi? Anayasa Mahkemesi'nde süren kapatma davasında HDP, neyle suçlanıyor?

- PKK'nın devamı olmakla suçlanıyor.
- Türkiye'nin bölünmez bütünlüğünü yıkmak isteyen eylemlerin odağı haline gelmekle suçlanıyor.
- HDP'nin PKK'yı terör örgütü olarak görmediği iddia ediliyor.
- HDP'nin, PKK'yı silahlı halk hareketi olarak gördüğü söyleniyor.
- HDP'nin, PKK'nın askere alma şubesi gibi faaliyet gösterdiği anlatılıyor.
- HDP'nin milletvekili listelerinin Kandil tarafından belirlendiği anlatılıyor.
- HDP milletvekili Semra Güzel'in PKK kampındaki fotoğraflarına yer veriliyor.
- HDP'nin PKK ile organik bağıını sürdürdüğü ifade ediliyor.

HDP REDDETTİ Mİ?

Peki HDP bunları reddetti mi? HDP bu iddiaları reddetmediği gibi, tam aksine buna karşı savunma yapmayı reddetti.

KILIÇDAROĞLU BU HEDEFLERLE MUTABIK MISINIZ?

Peki şimdi dönüp Kılıçdaroğlu'na soruyorum.

HDP'nin hedefleri bunlar. Peki siz HDP'nin bu hedefleriyle mutabık mısınız? HDP ile hedefleriniz örtüşüyor mu?

PKK'NIN HEDEFLERİ

Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığına güçlü bir şekilde destek veren Kandil ve HDP sözcüleri de hedeflerini açıkladı.

Sırrı Sakık, "100 yıllık Cumhuriyet'i değiştireceğiz. Önümüzdeki dönemde genel affı masaya yatıracağız. Öcalan dahil olmak üzere herkese özgürlük" diye konuştu.

Murat Karayılan, "14 Mayıs'ta sadece cumhurbaşkanı değil, sistem de değişecek" dedi.

Ahmet Türk, "Bu dönem Öcalan'ı özgürleştirme dönemidir" diye açıklama yaptı.

Bese Hozat, "Türkiye'nin Kürt sorununu bahane ederek Suriye ve Irak'a yönelik gerçekleştirdiği askeri operasyonlara son vereceğiz. Türkiye'nin Suriye ve Irak'tan geri çekilmesini sağlayacağız" dedi.

HDP'li Nuray Özdoğan, "Anayasa'dan Türklüğü kaldıracağız. Dokunulmaz maddelere dokunacağız" diye konuştu.

KANDİL'E SÖZ VERDİNİZ Mİ?

Kemal Bey; siz PKK'nın bu hedefleriyle örtüşüyor musunuz? Irak ve Suriye tezkeresine hayır oyu verdiğiniz ve Habertürk'te 28 Ağustos 2022 tarihindeki yayında, "Bundan sonraki tüm tezkerelere hayır diyeceğiz" dediğiniz için soruyorum, seçimi kazanırsanız Irak ve Suriye'den Türk askerini çekme, bir daha Irak ve Suriye tezkeresi çıkarmama ve PKK'ya yönelik operasyonları durdurma konusunda Kandil'e sözü verdiniz mi?

AKŞENER'E SORUYORUM

Meral Hanım, "HDP'yi PKK'nın yanına konumlandırıyoruz" dediğiniz için, "HDP'yi PKK'nın uzantısı olarak görüyoruz" dediğiniz için, ülkücü, milliyetçi, Asena olarak bilindiğiniz için size soruyorum.

Cumhurbaşkanı adayınız Kemal Kılıçdaroğlu'na HDP ve PKK desteğini nasıl buluyorsunuz? Mithat Sancar'ın, Kılıçdaroğlu ile hedeflerinin örtüştüğünü açıklamasını nasıl karşılıyorsunuz, Millet İttifakı olarak HDP'nin ve PKK'nın hedefleri ile örtüşüyor musunuz?

AKŞENER SUSMA

Sessiz kalarak bunları geçiştiremezsiniz Meral Hanım. Siyaset doğru zamanda doğru tavır koyma sanatıdır. Eğer PKK ve HDP'nin olduğu yerde konuşmayacaksanız ne zaman konuşacaksınız?

Sizin için, "Söz konusu vatansa her şey teferruat" mı yoksa seçimi kazanmak için PKK desteği dahil her şey mübah mı?

Ses ver Meral Hanım, hangisi?

KAPALI KAPILAR ARDINDA

Yazımı Sırrı Sakık'ın bu sürece damgasını vuran çağırısı ile noktalamak istiyorum.

Sırrı Sakık, HDP ile görüşmeden sonra Kılıçdaroğlu'na, "Kapalı kapılar ardında söylenenlerin deklare edilmesi gerekiyor" demişti. Kemal Bey, kapalı kapılar ardından verdiğiniz sözleri kamuoyuna açıklamayı düşünüyor musunuz? Kandil ve onun siyasi uzantısı olan HDP sizi neyin bedeli olarak destekliyor, hangi sözü verdiniz?

Esfender KORKMAZ

Heterodoks politikalar

Nobel ekonomi ödülü 1969 yılından beri verilmektedir. Ödül alanlar genellikle ABD ve Avrupalı ülke iktisatçılarıdır. Güney Kıbrıs'tan da ödül alan var. Nobel ekonomi ödülü, teorik ve uygulama olarak, iktisadi düşünce ve uygulamaya katkı yapanlara veriliyor. Söz gelimi 7 ödül, ödül sahiplerinin makro ekonomiye katkıları nedeniyle verilmiştir. 1979 ödülü, Theodore Schultz ve Arthur Lewis'e, "**gelişmekte olan ülkeler için kalkınma modeli**" geliştirdikleri için verilmiştir.

Türkiye'de ilk İktisat Fakültesi 1936 yılında Kuruldu. Hitlerden kaçan ve Atatürk'ün daveti ile gelen hocaların katkısı oldu.

Uluslararası çapta iktisat hocaları yetişti. Marks, Keynes gibi iktisatçıları çok iyi bilen hocalarımız oldu amma lakin ekonomiye ve uygulamaya katkı yapan olmadı. **Keynes'i ezberlemekle iyi iktisatçı olunacağını zannettik. Teorileri iyi ezberledik.** Ama öğrencilere analitik düşünce, sentez yapma alışkanlığı kazandıramadık.

Özellikle sonradan kurulan, iktisat ve işletme ile ilgili fakültelerde benzer çizgide oldu. 1970 yıllarda yüksek okul olarak, 1980 sonrası vakıf üniversiteleri ve devlet her yerde iktisat ve işletme fakültesi açtı. Açık öğretimin adı İktisat Fakültesi oldu.

Bu kurumlardan yalnızca birkaç ders iktisat okuyup, cin fikirleri heterdoks politikalar zannedip ülkeyi krize sokanlar yetişti.

İktisat politikalarında hedef, ekonomik istikrarın sağlanmasıdır.

Bu kapsamda; ortadoks politikalar, orta ve uzun dönemde makro dengelerin sağlanmasına yöneliktir. Ancak bu politikaların başarılı olması, piyasa yapısına, istikrar sorununun büyüklüğüne göre değişir. **Ayrıca, hukuki ve demokratik altyapı ve güven sorunu da başarıda veya başarısızlıkta etkili olur.** Güven sorunu beklentileri de olumsuz etkiler ve politikaların başarı şansını düşürür.

03.05.2023

Bu durumda, özellikle kamu fiyatlarının dondurulması, enflasyonun altında ücret düzeltilmesi ve kurların dondurulması, gibi şok önlemler alınmasını savunanlar var. **Bu politikalara Heterodoks politikalar deniliyor.**

Başka bir ifade ile Ortodoks politikalar orta ve uzun dönemde makro dengeleri yeniden kurmaktır. Heterodoks politikalar ise, kısa dönemli ve şok önlemlerdir.

Gerçekten Fiyatların sabit tutulması kısa dönem için mümkündür. Orta ve uzun dönemde karaborsa artar. Mal kıtlığı oluşur. Ayrıca kontrol sonrası fiyatlar daha yüksek oranda artar.

Kurların sabit tutulması, ithalatın ucuzlamasına ve enflasyonun düşmesine neden olur. Ama yine kısa dönem için uygulanabilir. Aksi halde resmi kur ile piyasa kuru arasında fark açılır.

Ücretlerin sabit tutulması devam ederse, sosyal patlama olur.

Bu nedenlerle, Heterodoks politikalar şok önlemlerdir ve bu politikaları yalnızca bir defa uygulamak imkânı vardır.

Daha önemlisi, ekonominin aşırı kırılma olmaması gerekir. Eğer kırılma yüksek ise, Türkiye de olduğu gibi kur şoklarına neden olur.

Türkiye'de 2021 sonrasında başlayan yüksek enflasyon ve kur artışını frenlemek için ilgili bakanın açıkladığı politikaların Heterodoks politikalarla ilgisi yoktur. **Bakan Heterodoks politikaları; adına hitaben, alışılmamış politikalar olarak biliyor.** İçerik açısından bunlar Heterodoks politikalar değildir.

İbrahim Kahveci

Enflasyon düşecek ama fiyatlar artacak

Hiç merak etmeyin... TÜİK açıkladığında nisan ayı itibari ile yıllık enflasyonun yüzde 50'nin altına düştüğünü göreceğiz.

Ama hiç yakınmayın... Çünkü fiyatlar artmaya devam edecek.

Hem de nasıl artacak...

İstanbul Ticaret Odası-İTO nisan ayında fiyatların %4,57 arttığını açıkladı. Ama yine İTO verilerine göre yıllık enflasyon mart ayında %73,01 iken nisan ayında %62,46'ya geriledi. Çünkü geçen yıl nisan ayında aylık fiyat artışı %11,36 olmuştu. Yani fiyat artışı hız kesti...

TÜİK verilerine göre ise geçen yıl nisan ayında aylık fiyat artışı %7,25 seviyesindeydi. Mart ayı itibari ile yıllık fiyat artışı %50,51 olduğuna göre aylık fiyat artışının bu nisan ayında yüzde 5,0 civarlarında gelmesi bile yıllık enflasyonu 50,0 baz değerinin altına düşürecektir.

Peki biz neden enflasyon düşerken fiyat artışını sert hissedeceğiz?

Bu durumu şöyle izah edeyim: 2003-2021 yıllarında yani yeni ekonomi modeline geçmeden önce... Veya 'faiz sebep enflasyon sonuç' teorisini fiiliyata geçirmeden önce 19 yılın nisan ayı fiyat artışı sadece ve sadece yüzde 1,11 seviyesindeydi. Oysa bu yıl nisan ayı enflasyonu en az yüzde 4,0 civarı gelecektir. Ve bu rakam eski yılların 4-5 katı olarak karşımıza çıkacaktır.

Alıştığımız tek haneli enflasyondan artık yıllık yüzde 50 enflasyona demir atmış durumdayız. O nedenle enflasyon düşerken fiyat artışları canımızı acıtmaya devam edecek.

BESLENME VE BARINMA

Bugün yaşadığımız enflasyon aslında çok daha derin sorunlar içeriyor.

03.05.2023

İnsanoğlunun iki temel ihtiyacı: Beslenme ve barınma... İşte bugün yaşadığımız enflasyon ülkemizde tam da bu temel ihtiyaçları vuruyor.

En yüksek fiyat artışları gıda fiyatlarında ve konut-kira fiyatlarında.

Bu nedenle yaşanan enflasyon en temel iki ihtiyacı karşılayamaz noktaya taşıdı.

Peki çözüm nerede?

Bu iki temel sorunun çözümü aslında çok basit ve ülkemizin kendi kaynakları ile karşılayabileceği ihtiyaçlardır. Hem konut hem de gıda açısından yeterlilik oranı en yüksek iki ekonomik güce sahip ülkeyiz.

Tek sorun yönetim anlayışında.

Hani deriz ya un var, yağ var, şeker var ama pasta neden olmuyor? Tam da bunu yaşıyoruz.

ÜCRET ARTIŞI YETMİYOR

Yeni ekonomi modeli bize ne getirdi?

Ücretler tarafından bakalım: Ekim 2021'de ortalama brüt ücret 5.785 lira. Yani asgari ücretin 2,0 katı.

Ocak 2022 asgari ücret 4.253 lira ve brüt ortalama ücret 7.734 lira. Yani ortalama brüt ücret net asgari ücretin 1,82 katı.

Ve Ocak 2023; net asgari ücret 8.500 lira ama ortalama brüt ücret 15.587 lira. Fark yine 1,83 kat.

Peki zam oranı ne olmuş? Ekim 2021-Ocak 2022 arası ücretler yüzde 170 artmış... Tam da İTO İstanbul fiyat artışı kadar... Ama yetmiyor. Nedeni ise gıda ve konut-kira ücretlerinin aşırı artışından.

Yani beslenme ve barınma...

İhtiyacımız buraya kadar düştü.

Ama ülkemiz şahlanıyor; Türkiye Yüzyılı, gaz bulduk, İHA-SİHA yaptık, köprüler yaptık paralı... TOGG var...

Bence bütün bunlar ile toplumun temel ihtiyaçlarını karşılayamaması nasıl uyuyor? Ya da uyuşabilir mi?

15 Mayıs günü bunu da göreceğiz.